

אלול (24)

אלול חודש של חשבון נפש

חודש אלול הוא חודש של התעוררות, חשבון נפש וקרבה מיוחדת אל הקב"ה. חז"ל מלמדים שאלול הוא זמן של הכנה לקראת ראש השנה ויום הכיפורים, ימים שבהם האדם עומד לפני בוראו ומתבונן במעשיו. רמז יפה לשמו של החודש נמצא בפסוק: **"אני לדודי ודודי לי"** (שיר השירים ו, ג), שראשי התיבות שלו הם **"אלול"**. פסוק זה מבטא את הקשר ההדדי בין האדם להקב"ה: כאשר האדם עושה את הצעד הראשון ומתקרב אל ה', גם הקב"ה מקרב אותו באהבה וברחמים. משל מפורסם מתאר את חודש אלול כזמן שבו **"המלך בשדה"**, הקב"ה כביכול קרוב ונגיש לכל אחד ואחת, ומקבל את הפונים אליו בסבר פנים יפות. זו הזדמנות מיוחדת להרבות בתפילה, בלימוד תורה, במעשים טובים ובתיקון המידות. חודש אלול מזכיר לנו שאין צורך להמתין לרגע האחרון כדי להשתנות. כל יום הוא הזדמנות לפתוח דף חדש, לבקש סליחה ממי שפגענו בו, לחזק את הקשר עם בני המשפחה והחברים, ולהוסיף עוד מצווה ועוד מעשה חסד. **המלקט**

במקום שה"אני" של האדם נמצא שם הוא !

מן הרב שך זצ"ל הקשה קושיא עצומה: מובא בספרים ש"אלול" הוא ראשי תבות **"אני לדודי ודודי לי"**. ולכאורה, מי אמר שאלה הם ראשי התבות, הרי אפשר ליצור מהמלה הזאת כל מיני ראשי תבות כיד הדמיון הטובה עלינו: אני לרחוב והרחוב לי, אני לים והים לי וכל כיוצא בזה, ומי אמר שהמלה רומזת דוקא ל"אני לדודי"? תרץ **הרב שך זצ"ל** תרוץ מתוק מדבש: אכן, הפסוק לא אומר במפורש למה ושם הקב"ה ימצא אותך. הכוונה, אבל הוא קובע דבר אחד: היכן שהאני שלך נמצא, שם אתה, אם **"אני לדודי"**, אם אתה נותן את עצמך לקב"ה, **"ודודי לי"**, הקב"ה יטפל בך כפי שראוי לך... יתן לך את עצמו. אך אם אתה נמצא ברחוב או בים - הקב"ה יבוא אליך. האדם בוחר היכן הוא נמצא, האם הקב"ה ימצא אותו במקום של עליה, של תשובה, של קדושה, או שהוא ימצא אותו במקום של טומאה ושל שפלות חס ושלום. הבחירה היא ביד האדם, וזהו מבחנו הגדול! **ספר "שש באמרתך"**

דרך ו"עיר"

בדברי הנביא (מ"ב ו, יט) ישנו ביטוי: **"לא זה הדרך ולא זה העיר"**. ניתן ללמוד מדברי הנביא הללו, שכדי להשיג מטרה כלשהי בחיים, יש לקבוע מראש הן את המטרה והן את האמצעים הנכונים המובילים אליה. האמצעים להגיע למטרה הם **"הדרך"**, והמטרה עצמה היא

"העיר". ראש חודש אלול הוא תחילתו של **"דרך"**. אולם הדרך היא ארוכה, באיכות ובכמות. בדרך ישנם הרבה תחנות ותמרורים, שהם עצם ימי חודש אלול [תקיעת השופר, אמירת **"לדודי ה' אורי"**], ולאחר מכן אמירת סליחות, ראש השנה, עשרת ימי תשובה, יום הכיפורים, סוכות, הושענא רבה ושמחת תורה. כולנו מכירים את תמרורי הדרך ואת הדרך, ויודעים שצריך ללמוד תורה יותר בהתמדה, יודעים שצריך למעט בדברים בטלים, יודעים שראש השנה הוא יום נורא ואיום, יודעים שעשייתם הם ימים עצומים של סייעתא דשמיא, יודעים שיום כיפור הוא היום הקדוש. כולנו יודעים את **"הדרך"** מכירים את האמצעים המובילים אל המטרה. אבל מהי **"העיר"** מהי המטרה אליה אנו שואפים להגיע בימים נפלאים אלו? והרי מוכרחים אנו לקבוע לעצמנו מהי מטרתנו - לאיזו **"עיר"** שואפים אנו להגיע, שאם לא כן לעולם לא נגיע לשם. הן כך אנו מתפללים: **"אבינו מלכנו נא אל תשיבנו ריקם מלפניך"**, בלי יעד ברור אנו עלולים ח"ו לצאת ריקים מהימים הנוראים! **רב רובין זצ"ל בספרו "אלול ימים נוראים"**

גדלות האדם, במעשיו הקטנים

הנה התחדש עלינו שוב הזמן הנפלא, אלול, הימים בהם אנחנו מתקרבים אל הקדוש ברוך הוא יותר, אנו מתעוררים לקול השופר, מרבים בתחנונים, ועורכים חשבון נפש. מחפשים בודקים היכן וכיצד לתקן. כל אחד יהפוך עולמות כדי למצוא מהלכים מיוחדים לזכות בדין. פעמים, שמרוב אפשרויות לא מבחינים בעיקר. משה רבינו אומר לעם ישראל (דברים ז, יב-יד): והיה עקב תשמעון, מפרש רש"י: מצוות קלות שאדם דש בעקביו. כגון, תפלת שחרית בזמן, מנחה במנין מסודר, תפלה ללא דיבורים. הדברים היומיומיים שאדם דש בעקביו. אם שמרתם ועשיתם אתם, אזי, ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך. ואהבך וברכך והרבך, וברך פרי בטןך ופרי אדמתך, דגנך ותירשך ויצהרך, שגר אלפיך ועשתרות צאנך, על האדמה אשר נשבע לאבותיך לתת לך. בזכות הדברים שאדם דש בעקביו ישפיע עלינו הקב"ה שפע עושר וברכה. לכאורה למה לא ידברו עמנו על דברים גדולים, גבוהים, מדוע שנשאר ברמת הפרטים הקטנים, ה'נמוכים'. הסבה ברורה ופשוטה, **"דברים גדולים"** גם אנשים קטנים עושים. לאורך הגלות המרה, ידענו גזרות ושמדות, טביחות ושרפות. והיהודים **"הפשוטים"** הלכו בתמימות ומסרו נפשם בגבורה על קדוש ה'. במה נמדד אדם גדול? במעשיו הקטנים!

ספר "ומתוך האור אלול"

שני רמזים שהם אחד

שני רמזים שיסודו הקדמונים לחודש אלול: "אני לדודי ודודי לי" ו"ומל' ה' אלוקיך את לבבך ואת לבב זרעך" רמז אחד הם. כי כאשר אדם מתבונן במשמעות המילים "ודודי לי", שאין לו מעצמו כלום אלא הכל מאיתו יתברך, ומרגיש כי בכל רגע ורגע הקב"ה משפיע עליו טובות אין קץ, כפי שאנו אומרים בתפילה "נשמת כל חי": אילו פינו מלא שירה כים, ולשונו רינה כהמון גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע, ועינינו מאירות כשמש וכירח, וידינו פרושות כנשרי שמים, ורגלינו קלות כאילות, אין אנחנו מספיקים להודות לך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו על אחת מאלף אלפים וריבי רבבות הטובות שעשית עמנו ועם אבותינו. אילו היינו זוכים לחיות את מה שאנו אומרים, הרי ההרגשה של "ודודי לי" היתה מפעמת ומקשקשת בקרבנו ללא מנוח, והיא היתה המעמיד של הרגשת "אני לדודי", להוציא את הלב מקפאנו, מתמהונו ומאטימותו! זהו הקשר בין שני רמזי אלול: מתוך הכרת המשמעות של "אני לדודי ודודי לי", מגיעים למצב "ומל' ה' אלוקיך את לבבך ואת לבב זרעך" **ספר "כמוצא שלל רב" ימים נוראים**

סליחות: לך הצדקה ולנו בושת הפנים

כך יש לפרש: כי אתה ה' נותן צדקה באופן שאין בו בושח למקבל, ולכן "לך ה' הצדקה", כפשוטה, בשלמות, אבל כשאנו נותנים צדקה, המעשה אינו מושלם, כי המקבל מתבייש, ולכן "לנו בושח הפנים" **ילקוט הגרשוני**

שומע תפילה עדיך כל בשר יבואו, יבוא כל בשר להשתחוות לפניך ה'.

כך אפשר לפרש מילות תפילה זו: עם ישראל משכימים וקמים בבוקר מוקדם, כדי לומר סליחות. מן הראוי היה להשאיר את הגוף בבית ואת הנשמה לקחת לבית הכנסת, לאמירת סליחות בכוונה, אבל במציאות רואים את ההפך: את הנשמה משאירים בבית במיטה, ומגיעים לבית הכנסת רק עם הגוף, כדי לצאת ידי חובה! וכך מובן מה שאומרים: "שומע תפילה עדיך כל בשר יבואו", כיון שרק הבשר, הגוף מגיע לתפילה מבקשים מה': "יבוא כל בשר להשתחוות לפניך ה'" אלא קבל גם את זה. **מתוך האור בשם הר' שלום שברדון זצ"ל**

ימי הסליחות הם הזדמנות לעצור את מרוץ החיים ולהביט פנימה. המילה "סליחה" אינה רק בקשה למחיקת העבר, אלא גם פתיחת דלת לעתיד טוב יותר. כאשר אנו אומרים "חטאנו", איננו באים מתוך ייאוש, אלא מתוך אמונה שהקב"ה נותן לאדם את הכוח להשתנות ולהתחיל מחדש. חז"ל מלמדים ש"שערי דמעות לא ננעלו". אין צורך במילים גדולות או בנאומים מרשימים, תפילה היוצאת מן הלב, יחד עם

רצון אמיתי לתקן את המעשים, היא היקרה ביותר. נקבל על עצמנו בימים אלו אפילו קבלה קטנה אחת: להוסיף מעשה טוב, להקפיד יותר בכבוד הזולת, או להרבות במילים טובות. לעיתים שינוי קטן הוא תחילתו של מהפך גדול. **המלקט**

הלכה: חודש אלול

מותר לעשות נישואין בכל ימי חודש אלול, ואין בזה כל חשש לא מצד ההלכה ולא מצד המנהג, והמחמיר בזה אינו אלא מן המתמיהים. ואמנם בן ישיבה עדיף שיקדים את נישואיו לערב ר"ח אלול, כדי שלא לגרום הפרעה בסדרי הישיבה בחודש אלול. אך אם לא עלה בידו להקדים, לא ידחה החתונה לאחר הימים הנוראים. נוהגים שהכותב מכתב לחבירו בחודש אלול, כותב בתחלת המכתב "לשנה טובה תכתבו ותחתמו".

ספר חזון עובדיה "ימים נוראים"

פתגם: תשובה אמיתית היא לא לחזור לאחור, אלא לשוב הביתה.

פתגם חסידי

חקירה: הבדלה בתפילה

משום הזכרת מעין המאורע, מדין נוסח התפילה, או דין הבדלה, שמקיימה בתפילה וחזון ומקיימה על הכוס, כדין קידוש (אבן האזל תפילה י. יד).

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: כח של התשובה

אדם בא אל חכם ואמר: "חטאתי. האם יש לי תקווה?" השיב החכם: כל עוד הלב פתוח, השערים פתוחים. האיש שב בתשובה בלב שלם, ומאותו יום השתנו מעשיו. כי כוח התשובה אינו רק לתקן את העבר, אלא לבנות עתיד טוב יותר. **סיפור חסידי**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: בנימין בן אסתר, יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הרסא אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אוזיה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הגון:** שרה זסון אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר ולינתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן גיידל לאוני. **לעילוי נשמת:** אלגרין שמחה בת אמילי, רינה בת רחל קלוד שלמה בן זירמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת גיולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, נסים חי הוברט בן גיולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מול אדסה בת גבי זוגונה, אברהם בן אסתר, ראובן בן איזא, יהודה יוסף בן רחל.

